

กฎกระทรวง
การดำเนินการเพื่อบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ และมาตรา ๑๑๕ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๑

ตำแหน่งหรือระดับของเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่และอำนาจ

ข้อ ๓ ให้บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งหรือระดับดังต่อไปนี้ มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง

(๑) เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

(๒) พนักงานฝ่ายปกครองผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(ก) ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ข) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ค) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

(ง) ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย

(จ) อธิบดีกรมการปกครอง

(ฉ) รองอธิบดีกรมการปกครอง

(ช) ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง

(ซ) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย กรมการปกครอง

(ณ) ผู้อำนวยการสำนัก ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย ผู้อำนวยการส่วนเจ้าพนักงานปกครองและนิติกรในสังกัดสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

(ญ) ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการส่วน และเจ้าพนักงานปกครองในสังกัดสำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง

(ฎ) ผู้ว่าราชการจังหวัด

(ฏ) รองผู้ว่าราชการจังหวัด

(ฐ) ปลัดจังหวัด

(ฑ) จ่าจังหวัด

(ฒ) ป้องกันจังหวัด

(ณ) เจ้าพนักงานปกครองและนิติกรสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัด

(ด) นายอำเภอ

(ต) ปลัดอำเภอ

(๓) ตำรวจผู้เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรขึ้นไปและได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานให้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับภารกิจด้านยาเสพติด

หมวด ๒

การตรวจหรือค้นผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเสพยาเสพติด
และการยึดยาเสพติดจากผู้ครอบครอง

ข้อ ๔ การตรวจหรือค้นผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเสพยาเสพติดในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะ ให้เจ้าพนักงานถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

(๒) กรณีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงานถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องทุกครั้ง และรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

(๒) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจต้องแสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องทุกครั้ง และรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เลขาธิการ ป.ป.ส. ประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานตรวจพบผู้ซึ่งมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพและสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตามมาตรา ๑๑๔ มีสิ่งของต้องสงสัยว่าเป็นยาเสพติดไว้ในความครอบครอง ให้เจ้าพนักงานยึดยาเสพติดนั้นและริบนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อการเก็บรักษาและการทำลายตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการตรวจรับ การตรวจพิสูจน์ การเก็บรักษา การทำลาย การนำไปใช้ประโยชน์ และการรายงานยาเสพติด

หมวด ๓

การตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะ

ข้อ ๗ การตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะ ให้เจ้าพนักงานถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

(๒) กรณีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘ การเตรียมการในการตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะ ให้เจ้าพนักงานถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบริเวณสำหรับตัวผู้เข้ารับการตรวจหรือทดสอบ เพื่อดำเนินการตรวจหรือทดสอบหรือเก็บปัสสาวะภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็น แล้วแต่กรณี เพื่อให้การตรวจหรือทดสอบ หรือเก็บปัสสาวะเสร็จสิ้นไปโดยเรียบร้อยและเก็บไว้ในสถานที่มิดชิดจากบุคคลภายนอก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ ภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๒) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการตรวจหรือทดสอบเพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันเหตุการณ์ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงาน

(๓) จัดให้มีอุปกรณ์ในการเก็บปัสสาวะ โดยให้ใช้ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกพร้อมฝาปิดขนาดบรรจุไม่น้อยกว่าหกสิบลิลิตร โดยขวดที่นำมาใช้ต้องสะอาดและแห้ง และให้มีฉลากและกระดาษขาวเพื่อใช้สำหรับปิดผนึกขวดตัวอย่างปัสสาวะด้วย

ข้อ ๙ วิธีเก็บปัสสาวะให้ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีผู้ควบคุมการถ่ายปัสสาวะของผู้รับการตรวจหรือทดสอบทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ปัสสาวะเกิดการเจือจาง เติมสารเพื่อปลอมปน หรือสลับเปลี่ยนตัวอย่างปัสสาวะ

(๒) บันทึกหมายเลขประจำขวด และชื่อ นามสกุล และหมายเลขประจำตัวประชาชน (๑๓ หลัก) ของผู้รับการตรวจหรือทดสอบบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(๓) มอบอุปกรณ์ในการเก็บปัสสาวะแก่ผู้รับการตรวจหรือทดสอบเพื่อนำไปใส่ปัสสาวะของตนให้ได้จำนวนประมาณสามสิบลิลิตร

ให้ส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองหรือสถานตรวจพิสูจน์แล้วแต่กรณี ภายในสองชั่วโมงนับแต่มีการเก็บปัสสาวะโดยไม่ต้องแช่เย็นตัวอย่างปัสสาวะ แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้แช่เย็นตัวอย่างปัสสาวะที่อุณหภูมิสองถึงแปดองศาเซลเซียส

ข้อ ๑๐ วิธีการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะ ให้ถือปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือหรือชุดน้ำยาตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ชุดน้ำยาตรวจหรือทดสอบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยให้ถือปฏิบัติตามคู่มือวิธีการตรวจสอบของชุดน้ำยาตรวจสอบของหน่วยงานนั้น

(๒) ชุดตรวจหรือเครื่องมือตรวจสอบโดยวิธี Immunoassay โดยให้ถือปฏิบัติตามคู่มือวิธีการตรวจสอบของชุดตรวจหรือเครื่องมือแต่ละชนิด

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะตามข้อ ๑๐ แล้วให้ผลบวก หากผู้รับการตรวจหรือทดสอบสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องดำเนินการส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังสถานตรวจพิสูจน์ โรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะตามข้อ ๑๐ แล้วให้ผลบวก ถ้าบุคคลนั้นมีพฤติการณ์ต้องห้ามหรือไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตามข้อ ๑๕ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานจัดบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล ภูมิลำเนา หรือสถานที่อยู่ของผู้รับการตรวจหรือทดสอบที่สามารถจะเรียกตัวหรือออกหมายเรียกมาเพื่อดำเนินคดีได้เมื่อมีการตรวจสอบยืนยันผลตามข้อ ๑๓ แล้วพบว่าเป็นผู้มีสารเสพติดในร่างกาย

ในการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะนั้น เมื่ออ่านผลแล้ว ปรากฏว่าให้ผลบวกตามคู่มือวิธีการตรวจสอบตามเครื่องมือหรือชุดน้ำยาตรวจสอบในข้อ ๑๐ ให้ปิดเป็นความลับและให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานซึ่งทำการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดนำขวดปัสสาวะของผู้รับการตรวจหรือทดสอบนั้นปิดให้สนิท พร้อมทั้งผนึกปากขวดด้วยแถบกาวย โดยมีลายมือชื่อของผู้ทำการตรวจหรือทดสอบกำกับไว้ และเมื่อดำเนินการดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ทำการตรวจหรือทดสอบรีบส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังสถานตรวจพิสูจน์ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการตรวจรับ การตรวจพิสูจน์ การเก็บรักษา การทำลาย การนำไปใช้ประโยชน์ และการรายงานยาเสพติด เพื่อตรวจยืนยันผล

ข้อ ๑๓ เมื่อสถานตรวจพิสูจน์ โรงพยาบาล หรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับขอปปัสสาวะตาม ข้อ ๑๒ และได้ดำเนินการตรวจยืนยันแล้ว ให้ถือเกณฑ์การตัดสินผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีสารเสพติดอยู่ใน ร่างกาย ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamines) และกลุ่มเอ็กซ์ตาซี (Ecstasy - Group Substances) เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอลไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าวอยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ หนึ่งไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร ขึ้นไป

(๒) กลุ่มโอปิเอต (Opiates) ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน และฝิ่น เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือ เมตาบอลไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าวอยู่ในปัสสาวะตั้งแต่สามร้อยนาโนกรัมต่อมิลลิลิตรขึ้นไป

(๓) กลุ่มกัญชา (Cannabis) เมื่อตรวจพบว่ามีสารออกฤทธิ์หรือกัญชา (Cannabinoids) หรือ เมตาบอลไลต์ของกัญชาอยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ห้าสิบนาโนกรัมต่อมิลลิลิตรขึ้นไป

(๔) กลุ่มโคคาอีน (Cocaine) เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอลไลต์ของโคคาอีน อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่สามร้อยนาโนกรัมต่อมิลลิลิตรขึ้นไป

(๕) คีตามีน (Ketamine) เมื่อตรวจพบว่ามีสารและเมตาบอลไลต์ของคีตามีนรวมกัน อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ capitalize หนึ่งไมโครกรัมต่อมิลลิลิตรขึ้นไป

หมวด ๔

การสอบถามและตรวจสอบข้อมูล พฤติการณ์ ความสมัครใจเข้ารับการรักษา
และการให้อยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราว

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่เจ้าพนักงานพบผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ ถ้าผู้นั้นยกเหตุว่าตนได้เสพยาเสพติดหรือมีไว้ใน ครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพและสมัครใจขอเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติดก่อนที่เจ้าพนักงานจะตรวจพบ ให้เจ้าพนักงานพิจารณาให้ผู้นั้นเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติดตามมาตรา ๑๑๓ เว้นแต่ เจ้าพนักงานมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นจะไม่เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติด ให้เจ้าพนักงาน ตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในร่างกายและในกรณีที่ผลการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดเบื้องต้นพบว่าบุคคล นั้นอาจเป็นผู้เสพยาเสพติด ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามข้อ ๑๕

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่เจ้าพนักงานพบผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ โดยมีผลการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดเบื้องต้นพบว่า

บุคคลนั้นอาจเป็นผู้เสพยาเสพติด เพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและส่งตัวผู้นั้นไปยังสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรอง เจ้าพนักงานจะให้บุคคลนั้นอยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราวได้ แต่ต้องไม่เกินสี่สัปดาห์นับแต่เวลาที่ตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลนั้นมีสารเสพติดอยู่ในร่างกาย เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สอบถามและตรวจสอบ เพื่อทราบชื่อ อาชีพ ที่อยู่ ประวัติ รายได้ และพฤติการณ์อื่นของบุคคลตามวรรคหนึ่งว่าเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก อยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษา มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม มีพฤติกรรมอันตรายที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคมที่เกิดจากโรคทางจิตและประสาทหรืออาการที่เกิดจากฤทธิ์ของยาเสพติดที่ใช้ หรือพฤติการณ์อื่นใดในลักษณะเดียวกันหรือไม่

(๒) สอบถามความสมัครใจและให้ลงนามสมัครใจหรือไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา

(๓) ส่งตัวผู้นั้น ตัวอย่างปัสสาวะ บันทึกผลการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดเบื้องต้นและบันทึกการตรวจสอบพฤติการณ์และสอบถามความสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาไปยังสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรอง

กรณีบุคคลตามวรรคหนึ่งมีพฤติการณ์ต้องห้ามตาม (๑) หรือไม่ลงนามสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตาม (๒) ให้เจ้าพนักงานบันทึกพฤติการณ์แห่งการดำเนินการตรวจหรือค้นผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเสพยาเสพติด การยึดยาเสพติดจากผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ การตรวจหรือทดสอบหรือส่งให้รับการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดในปัสสาวะ การสอบถามและตรวจสอบข้อมูล พฤติการณ์ ความสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา และการให้อยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราวของผู้มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพ แล้วแต่กรณี ส่งไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อเป็นพยานหลักฐานดำเนินคดีกับบุคคลนั้นในความผิดฐานเสพยาเสพติดตามมาตรา ๑๖๒ หรือมาตรา ๑๖๓ หรือกระทำความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดเพื่อเสพตามมาตรา ๑๖๔ แล้วแต่กรณี

การบันทึกผลการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดเบื้องต้นและบันทึกการตรวจสอบพฤติการณ์และสอบถามความสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการ ป.ป.ส. กำหนด

ให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของเจ้าพนักงาน

ข้อ ๑๖ การผูกมัดร่างกายบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราวตามข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะขัดขวางหรือหลบหนีหรือพยายามหลบหนี ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้วิธีการดังกล่าวเท่าที่เหมาะสมและจำเป็นแก่พฤติการณ์เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเจ้าพนักงานและบุคคลอื่น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำในสถานที่ราชการหรือสถานที่อื่นใดซึ่งเจ้าพนักงานเห็นสมควร โดยสถานที่ดังกล่าวต้องไม่ปะปนกับผู้ต้องหาหรือมีบุคคลอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้น อันมีลักษณะเป็นการประจานผู้อยู่ในความดูแลเป็นการชั่วคราว โดยคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาวะของผู้นั้นด้วย และห้ามใช้สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เรือนจำ

(๒) ทักษสถาน

- (๓) สถานกักขัง
- (๔) สถานกักกัน
- (๕) ห้องควบคุมผู้ต้องหา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม